

Cuijk c.a.

Den 11^{den} Augustus 1897 bezocht ik deze gemeente; ik reed van Beesd - Kruispunt naar Beugen, naar Duffelt, naar Haps en eindelijk naar Cuijk. -

Op de oplenteren van Haps en Cuijk vond ik den burgemeester (die verlof had, maar voor deze gelegenheid was teruggekomen) met een ceremonacht van paarden en fietsen. Ik nam den burgemeester in mijn rijtuig, en zos ging het naar Cuijk! Aan de kom van de gemeente stond de harmonie mij op te wachten, en toen ging het in optocht naar het raadhuis. - Ik werd aldaar opgewacht door de wethouders, den secretaris, den ontvanger en door een dochter van den wethouder Manders, die mij met een lang vers een bouquet aanbood; zij had haar vers (werk van den schoolmeester) op papier. Gelukkig, want anders was zij er niet uitgekomen.

Op het Raadhuis gaf ik eerst wat met R. en W. de praten; vervolgens gaf ik audiencie, eerstens aan den deken en zijn kapelaans, de deken (^{Bijvoet} ~~leefzaam~~) moedigde mij uit kerk en pastorie te komen zien, voor welke eer ik bedankte. - Hij zeide mij, dat hij een nieuwe kerk moest hebben, en dat hij, omdat hij geen fondsen had, hoopte, dat een eventueel subsidie in den bouw door de gemeente, afdeeling St. Agatha, door Gede. Staten zou gedragen worden. Ik antwoordde hem, dat die vraag later moest overwogen worden, wanneer het besluit er was, dat ik er mij nu niet over uit kon laten.

De directeur van de fritterschool maakte zijn spraak; evenzo de leden van den Raad, Somers, de Tijls, ontvanger; Smulders, een candidaat notaris en Haan, de postdirecteur.

De Pijkveerarts Broos riep mijn naam in, voor het geval dat het drieën van Gyvel, om hem te dwingen aldaar te komen wonen, in den vorm van een besluit bij Gede. Staten mocht komen. - Hij wilde de Cuijk blijven, daar moet een standplaats zijn voor een Pijkveerarts, want daar is veel vee. Voor het geval er de Grave en Pijkveerarts mocht komen, dan hoopte hij, dat men hem het provinciaal

Cuijk c.a.

vinciale subsidie niet zou ontnemen om dat aan den rechts de Quare te geven; het scheen dan het best, dat bei- de een subsidie van de provincie kregen. —

Herken, hoofd der school (f 1000,- huurkosten + f 400,- van de normaalschool te Bosmeer) had op zijn school eer- sijds 120 kinderen; sinds de fracties gekomen waren, was zijn school leeg geloopen; hij had er nog 17.

De beide veldwachters klaagden, dat hun de bijbaan, die verboden waren, en dat zij een verhoging van huur- kement hadden gekregen. Te dierze zake toespraken zij zich later tot mij; toen de raad, niettegenstaande mijn aandringen, de veldwachters jaarradden niet wilde verhogen, besloot de burgemeester om, zoo lang hij bur- gemeester zijn zou, uit mijn eigen beurs 3 jaren f 25,- aan iederen veldwachter te geven (zie doosje, aindi- gende met mijne beschikking dd. 2 October 1897 en in "1ste Afd. 1ste buurcaec, veldwacht).

Tijdens den voorigen burgemeester (van den Bosch) zijn in een ongelukkig oogenblik de gemeentebezittingen verdeeld, tuschen Cuijk en St. Agatha, en zijn er toen twee gemeenteafdelingen gemaakt; St. Agatha is bij die verdeeling zeer bevoordeeld; St. Agatha is nu zeer rijk, en weet met het geld geen weg (het is op dat geld, dat de deken ~~Verwoerd~~ ^{Verwoerd} vast voor den boont van zijne kerk); Cuijk is betrekkelijk arm. —

Iken had in Cuijk er op gerekend, dat ik daar zou ontbliven; ik heb van het klaar gemaakte dejouren echter geen gebruik willens maken, omdat ik bereid in Delft ontbloten had.

In opzicht werd ik weer naar het station te Cuijk gebracht; de hele bevolking liep mede naar het sta- tion. Ik gaf toen weer een hele extra voorschelling aan de reizigers van den trein, waarmede ik vertrok.

De administratie van Cuijk was over het algemeen goed verzorgd; de witte vakken in de registers van den burgerlijken stand waren niet alle aangescrept; een register van aanvragen en beslissingen volgens de kinderwet was nog niet bijgewerkt.

Cuijk c.a.

Den 28 April 1902 kwam ik weder in de gemeente. Ik kwam van Nijmegen, alwaar ik aan het station een rijtuig ^{uit Quare} huurde, waarmede ik over Zutphen en Elsloo naar de Maas reed, welke ik aan het eerst te Elsloo passteerde, en mij daarna te begiven naar het hotel "de Korenbewijs", alwaar ik bij de genooten van Duyphoven mij inbedde nam. — Na aldus ontbloten te hebben, begaf ik mij naar het gemeentehuis (gelegen aan de Maas), alwaar ik den burgemeester Marce met diens hulp ontmoedens, Elslooers en Toornen aankroop. — De Elslooers deelde mij mede, dat in Cuijk vier vrij belangrijke leerlooieren waren, welkondens Elslooer, die zelf leerlooier is, deelde mij mede, dat te Cuijk uitsluitend huig, leer en zaal leer gehoocht wordt. Voor huig leer werden uitsluitend inlandsche hulzen gebruikt, voor zaal leer ha Dala hulzen. Voor leerlooieren van huig leer en zaal leer is het niet noodig, dat de hulzen gesbroond worden. —

Van de 4 raadsleden waren er twee in St. Agatha; de 5 overige waren ook de twee overhoudens waren in Cuijk. —

Vroeger waren Cuijk en St. Agatha één; burgemeester van den Bosch woonde te St. Agatha op den huise "Elander". Hijne zoons wonen daar nog. — v. d. Bosch zorgde, dat bij de finan- ciele scheiding St. Agatha bewaarde werd; alle huishoudens daar toen juist aangelegd, het werk was gebeurt, alle kosten waren er aan besteed. Nu zijn die huishoudens veel waard, en representeren een grote vermogen voor St. Agatha. Alle stukken, op die schat- ding behrekking hebbende zijn zack, men vermaadt, dat ze nu nog zijn op Elslooer lig de zons van v. d. Bosch. Een week niet, zouden de financiële scheiding haue bestag kunnen; in ieder geval voor dat Elslooer lid van den Raad merkt, d.i. voor 1ste May. —

Ten gevolge van den bouw van de lijn Nijmegen - Venlo zijn de gronden reer in waarde verhoogd, men ziet mij nu $\frac{1}{3}$ der waarde. — De openlanden tuschen de Maas en de spoorlijk, van Cuijk tot Varkenij, werden er belen van, door dat Achterblaaswater, na den kanalisatie te hebben overbroond, voor de spoorlijk blijft staan, dan beniet, en vervolgens door een duiken in den spoorlijk, afvalort in de richting van hindern. — Elslooer de openlanden links van de spoorbrug, die vroeger direct het velle blaaswater leegden,

Coeijk c.a.

Krijgen nu heb water, dat beschoten hinden en bosfels binnen spoorbahn; daar liegt de dam echter by z.c. el. hogen dan bus, schen Coeijk en Vathijck; men krijgt dus veel minder water, en houdt het water gedurende veel korter tijd; de waarderering dering desmege wordt geschat op $\frac{1}{3}$. —

De meeste gronden ^{van} Coeijk zijn bijna waardeloos peil, gronden, en liggen grotendeels onder Elill en onder Wamay; enig heiland ligt aan de laas onder Coeijk.

De gronden van St. Agatha liggen grotendeels onder Linden (heiland), grotendeels onder St. Agatha, moeie bosfels.

Er zijn te Coeijk twee harmonies, uitsluitend om de paus, bisschoppen; de ene harmonie wordt in het leeuw gehouden door den enigen zaan van wijlen burgemeester van Graan, een jonge man, geloofd, drie kinderen, die nog al geld heeft en niet heel veel verstand. —

Het oud archief is zeer verwaarloosd; men is juist begonnen het te ordenen; een groot, geen aangenaam werk. —

De gemeenter, van den Dries, een jonge man van 30 jaren, krijgt $\frac{1}{2}$ doo; hij leert voor diesdaal ook de medicamenten en moet ook in den verlaatendigen dienst voortzien. Hij heeft op zijne kosten een vrouw aangesloten. De raad kan voor later des geene instructie maken; alles volgt uit de instructie van den doctor. —

Van kinderh, de bisschopshuizen, geft aan ± 15 menschen werk. —

Smeders, de beginnende notaris in Gastel, was als candiaat notaris werkzaam bij notaris van den Berg; hij was toen geïnteresseerd in een handel van vleisch en op Duitschland handelende onder den naam van de medewerker. —

Op mijne audiënie verschenen twee kapelaars; deken Bijvach was ziek en liep zich excuseren. — De minne B. Lok verscheen ook nog; hij was hier juare als raadman, overgenomen te Kerkdriel $\frac{1}{2}$ jr. te Herliem, en nu sinds 21 jr te Coeijk. Hij is de vader van den bisschop van het Openbaar Ministerie te Amsterdam, enlijds advocate te 's Gravenh.

Op de school te Coeijk gaan thans slechts achtt leerlingen; de rest is bij de feekers; — op de school te St. Agatha zijn ± 30 kinderen. —

Coeijk c.a.

Den 1° Maart 1905 kwam ik over in Coeijk. Ik logeerde in het hotel de Kroonkunst aldauw, bij de gezusters van Duynhoven, en bezocht mij te vath naar het gemeentehuis.

Ik verkreeg audiënie aan pastoor Blaauw, met zijne hulp kapelaars, de Zusters Oeffermans en van Vriel. De Zusters kwa- men envoedig hunne aanschouwing maken, en praatten zeer den nieuwe burgemeester, in wiens bijneenden, dat de regering een goedkeuring keurte had gestaan.

Vervolgens verschenen een surnumeraire der blasingen, de Zuster Molenaar, hijdelyk belast met de waarneming van het oorvan, gerechtszaak.

Daarna kwam Dr. van den Dries, een broeder van den Bas, schen apotheker, een jonge man, sinds 8 jar in Coeijk gevestigd, van wie ik zowel in Coeijk als in de ~~naam~~ ^{naam} gescreven niet dan goede hoorde.

Hindelijk ontving ik nog van den Berg, die namens de ma- der-overste van het oesticht mijne toestemming kwaam va- gen over in een huwelijk, waarin ze met de gemeente was getrouwd, door doch de gemeente het huishoud- en afval water van haar gesicht niet op straat mensche te ontgaen. H. en W. dedijken mij te dexter zake mede, dat de Raad in die quaestie nadere beslissing moest nemen.

Toen ik te Coeijk op het raadhuis kwam vond ik daar niemand als den burgemeester; de beide wethouders verschenen later. Welhouder Hollanders keek wel wat zuur, blijkaar nog onder den indruk, dat hij geen burgemeester was geworden. Ik deed maar, alsof ik er niets van bemerkte. —

Van de raadsleden waren er nog 5 in de kamer & in St. Agatha een van de raadsleden uit de kamer, de welhouder Toonen, is landbouwer, zoodat de boeren drie raadsleden hebben, en de burgers vier.

Door deken Bijvach werd in Coeijk een St. Joseph's vereeniging opgericht met een eigen harmonie etc. Hij wilde taan de bestaande harmonie (St. Cecilia) door drukken, om alles bij zijn Roomsche vereeniging te krijgen. De armere leden van St. Cecilia (schaenmakers en derg.) medesten wel aan den wensch van den deken voldoen, af onderworpen andaugenaamheden (bij). door dat ze van het zangheer werden gescrecht. Wie scheidt

Cuijk c. a.

wordt nog altijd voorberecht. De oude ~~zanger~~ harmonie (St Cecilia) wordt sterke gescrent door den zoon van den vader, op een burgemeester, dan onder curatele staanden Heen Graen (Curateliis is zijn echtheden, een juffrouw Glaevendaal, de dochter van een gepensioneerd pastoor uit Cuijk).

De gemeente gaf nog altijd een subsidie aan die harmonie als er uitvaartingen zijn, dan gaan Cuijk's notabelen raad naar St Cecilia ~~op~~ als naar de St Josephs vereeniging, af wel ze gaan ^{nauw} ogen van houden, omdat al ze daarmee de geestelijkhed ophoegen doen.

De Cuijksche beestemarkten zijn steeds bijzonder druk; men heeft of bracht ook paardendrachten te steken; op de eerste markt kwamen veel paarden (200) maar geen kaptein. Als op de volgende paardemarkt ook geen kaptein komen, kan men de zaak als mislukkig beschouwen.

M. en W. gaf ik in overweging een uitgebreiden beschrijving den staat van de gemeente eigendommen aan te leggen, waarin alles wat op cultuur, exploitatie, entwantsch en uitgaan te betrekking heeft, nauwkeurig wordt opgetekend.

Dat komt niet het onderhoud der waterleidingen opf ik den raad, dat in een hand te brengen, en ten laste der gemeente te nemen.

Met hoog oppervlak (11.20 + A.T.) zet gemeente Cuijk de dijkverdediging, en zorgt voor bewaking en onderhoud. In de laatste 25 jaren kostte dat jaarlijks gemiddeld f 25.- aan de gemeente.

Omtrent het in consumptie brengen van uit maad geslaachte var bestaat geen regeling; men pleegt juist wel een natuurlijk genoegen om tot een uniforme regeling te proberen.

De veldwachters wijzen nog altijd een qualificatie; gescrent door den burgemeester heb ik daarover steek gesprotesteerd.

Wegens overheding der leerplichtscholen werden enkele processen verbaal opgemacht.

Gerhalingsonderwijs wordt niet gegeven, noch op de openbare school, noch door de fratres; daarop sterk aan gedrukt.

Er is geen algemeen armbestuur in Cuijk. Waarneem-

Cuijk c. a.

het parochiaal armbestuur niet was en Vincentius niet wille bedelen, en bedeling erelich moedzaaklyk is, dan wordt daarin dienst van gemeentewage voorzien; die gevallen komen slechts zeldzaam.

Wens 13 April 1909 kwam ik weer in Cuijk; ik spoede er van uit te kunnen heen; bezocht later nog de gemeente hoven, en normden slat te klapen meer den huus Koninkl. s Bosch.

Voor de aardentie meldde zich slechts pastoor Sengers aan. Na den dood van Hdr. Smits, werd pastoor Melsaers van Cuijk naar Tilburg verplaatst, en werd kapelaan Sengers uit Tilburg des Heeren Melsaers' opvolger te Cuijk. - De man had niet behouders te verkellen.

Wethouder Manders is nog steeds een onbekend mensch; of hij nog altijd baas is, dat hij geen burgemeester was, dan wel, of is in aard naturen een onhomogenum is, kan ik niet beslisfen. - Wethouder Soonen maakt mij een aangenamen indruk. - Burgemeester van de kantel schijnt het met zijn medebonders goed te kunnen vinden.

Het wil mij niet meer, dat er nog een staat was onder de exploitatieden gemeentelijke bezittingen. De burgemeester heeft mij formeel voorgezegd, te zullen zorgen, dat die staat spoedig geloed wordt.

M. en W. deelden mij mede, dat voor een paar jaren een herafdelijke aandag moest worden ingevraagd, omdat de gemeentelijke bestellingen te weinig opbrekken; sinds was men het brach goed scheuren, liggen houden en verwederden de inkomsten daardoor met ± f 1000. - Als het zo blijft doorgaan, hoop ik men den herafdelijken aandag weer te kunnen afschaffen.

De bosschen van St Agathos gracie slecht; als gronden aldus zijn kans voor de tweede maal niet meer berekend; herviel de eerste had prachtig haag gaf, want dat men 35 jarije bosschen begin f 1200 ten f 1400 de xl. t. verhoogt, want men de kans 25 jarije uitgegrachte bosschen te gelden maken en zal men geen f 500 per xl. t. bedingen. Als die bosschen gevallen zijn, wil men de gronden flauwren en dan tot goede aanleggen; men verwacht daarvan zeer gunstige

Cuijk c. a.

resultaten; dan men dan na jaren van die ruide ruwe bosch willem maken, dan zal de mast ongetwijfeld prachtig groeien.

Die gronden, aannameelijker eigendom van de Kruisheren te St Agatha, later door den staat geconfisqueerd, waren wellicht een half miljoen waard; voor en nu heeft de staat van die gronden verlocht; door dat de Katholieken niet mochten koopen, brachten die verkoopingen zo goed als niets op. Dat koopverbod schijnt thans door Koning opgeheven te zijn. — Wat de staat thans nog van die gronden in handen heeft, wordt gedeelkelijk bestuurbaar door de ambtenaren van de Registratie in Bosmeer, gedeelkelijk door die van het Domein te Nijmegen.

Oud archief en nieuw archief werd geordend door secretaris Vos uit Elst; het archief is niet heel veel bepaald, er ontbreken zeer veel stukken, maar wat er is, is goed geïnventariseerd; alles is goed te vinden.

Er is nog geen algemeen armbestuur; men wil dat niet instellen, omdat er geen fondsen zijn, en men beweert is, dat, wanneer armenmeesters over de besteding moesten zorgen, zulks aan de gemeente meer geld zou kosten.

Tegenwoordig leerlingen de openbare school, te St Agatha 42; — herhalingsonderwijs wordt te Cuijk gegeven aan 8 leerlingen; te St Agatha aan niemand, door verandering der leun wegaan het verschil was, haappt men dat te St Agatha dat blaei te brengen. —

Ondanks ruwhanden blauwers heeft tegemoet subsidie aan de huizendene school te Cuijk, heeft de pastoor getracht hem in 1904 uit den Raad te werken; de laag mislukte; opevolg was natuurlijk veel rustie en partijschop. —

Gemeente blauwanden thans duikers en waterleidingen en betaalt daarvoor $\text{fl}\ 75$ meer dan vroeger; alles is thans goed in orde.

De bestuursmoeilijken blijven huibergewoon goed gaan, het Cuijksche veeslag heeft $\text{fl}\ 200$ grote reputatie; alle stierkalveren worden aangehouden, en als jonge stieren, soms reeds als kalveren van 5 of 6 maanden verkocht. Dat spreekt van zelf, dat, maar alles, rijp en graan,

Cuijk c. a.

welthoudt, niet alle stierkalveren zijn later uit, ruikelen tot moeie stieren! — Ooral Rimburg koopt de beste jonge stieren weg, en beslukt daarvan veel geld. — De Cuijkse boeren slachten, alsof die moeie jonge beesten te verkopen, de kip, die de opstand eieren legt. — Het veeslag gaat thans niet meer voortuit! —

Den 18 April 1913 bezocht ik de gemeenten Cuijk en Geijsteren. —

Van hotel de Korenbeurs wandelde ik naar het Raadhuus, daar sat ik met B. en W. ruim drie uren te praten; voor de audiëntie had zich niemand aangemeld.

Daarwel er druk gebouwd wordt (22 huwelijken in een jaar) is er geen woningnood; in de laatste jaren werd er zeer veel gebouwd; de bouwverordening werd nauw gehandhaafd.

Bij raadsverkiezingen wordt sterk geweld; er is een rooms-katholieke kiesvereniging opgericht, als tegenwicht van de meerkale kiesvereniging van ruwhanden blauwers e. s., maar het schijnt met het bepaalde doel om ruwhanden blauwers bij de aankondige periodieke verkiezing te doen vallen, in de eerst. Junimaand zal het dus weer erg spannen!

St Agatha heeft slechts 300 inwoners; met 1 raadslid (A. Gerrits) heeft het dus het aantal competente leden in den raad.

Aan de moeie oude kerk eigenlijk nog groot genoeg was, is die, jammer genoeg, afgebroken, en daar een zeer mooi kerkgebouw met hoge torens (65 ft. hoog) vervangen; aangenomen voor $\text{fl}\ 144.000$; bijwerk en $\text{fl}\ 30.000$.

Burgemeester van de Blaauw heeft zich veel moeite voor het zeer blauwende Cuijk; laabselijker zorgde hij voor het aanbrengen einer riolering, ^{van $\text{fl}\ 2500$} waardoor ruim 100 ft. in St Agatha van het schadelijke kuvelwater berijdt werden; — Cuijk werd gerialeerd voor $\text{fl}\ 3000$; het vuile water moet naar de blaas. — De grote straat van Cuijk is feitelijk de blaasbandijk; het hotel de Korenbeurs van v. Dierphoven ligt dus aan den dijk. —

Cuijk c.a.

Door ontwatering van het Braek (vroeger zorg voor de wa-terleidingen) is de waarde daarvan sterk verminderd; door niet meer in weischaaren te verpachten, is de opbrengst per hl. t. successievelijk gestegen van f18 tot f40 per hl.t. In St Agatha wordt nog ingeschaard. — De denmenbossen in St Agatha doen het erg slecht; ze worden successievelijk rooist, de grond in boom-afvalland herschagen.

Bij besmettelijke ziekten wordt ontsmet door het groene kruis te spreken; dat gebeurt zeer goed, en kost ± f18. — men klaagt over de reiniging in den ontsmettingsoven te 's Bosch; het goed lijdt daar veel; komt soms verbrand of botaat bedorven te liggen.

Er wordt voortdurend goed landbouw en tuinbouw onderwijs gegeven; — keukenonderwijs wordt door gemeente aangebooden, maar niet gevraagd; — de Klause is bezig een handelskous in Elsloo te zetten.

Kunststof wordt niet gelezen; gemeente bedekt zelfs voor ± f500 per jaar, meest bestedingen; daar is geen algemeen armbestuur.

Iken is zeer blijde, dat er een elektrische centrale is; de aansluitingen zijn talrijk.

De industrie, vooral drie sigarenfabrieken en een stoombierbrouwerij, staat goed; de veemarkten gaan uitstekend voor; het gehal moetelen wordt voortdurend uitgebruikt; de 4 exportslagerijen merken druk.

Alle jonge stierhalsteren worden aangehouden; die, welke op de kleding worden afgekeurd, gaan naar de export slagerijen.

Daar den spoedijk werden de gronden ten Oosten van dien dijk zeer niet beter; de gronden ten Westen van den dijk gekregen sterk in waarde achteruit; ze krijgen wel minder water; de bovenmond verschilt bij een Maassland van 10.85 ll. de benedenmond bij 10.42; bovendien maakt het water er langs een omweg heengelijkt worden.

Cuijk heeft nog 100 hl. t. onder Wansoy op de grens van Elsloo; op het moment nog slechte afwatering, en daaren moeilijk te ontginnen.

~~Lie verslag achter in dit register.~~

Cuijk en St Agatha.

Den 16 augustus '18 berichtte ik per auto van uit Cuijk de gemeenten Ueffelt, Blaaps en Cuijk.

Burgemeester van de Heertel blijft zich wel veel maite geren, maar hij is lastig, en zal, naor ik meen, eerder den strijd zoeken, dan proberen, de verschillen tot een hogere eenheid terug te brengen en op te lossen. Als hij minder scherpe hoeken en kanten veroondt, was hij u. m. m. aangevallen als lid der Staten, later vermaledijkt als leedgedreerde. Thans zal hem, naor ik meen, in het een én heel ander ontgaan, heb is formmer, want er steekt in hem zeker een beter Statenlid, dan het gescreven alle leeren, door dat gedeelte van Vlaams-Brabant naar den Bosch afgegaan.

Voor het verkrijgen van hogere rechten van de gemeentelijke bezittingen moet hij hard vechten; daar de gronden waar nodig te ontwateren, door de bisschopswallen om te ploegen, daar het land op andere wijze te verhuren, bereikt hij volkomen zijn doel. En uit voerig register van de eigendommen van Cuijk, en een diek van die van St Agatha werd door hem aangelegd, met bijbehorende kaart.

Cuijk heeft 80 hl. t. braekgrond in het Noord-Westen der gemeente; bovendien 19 hl. t. goed brooiland onder Linden. Gemiddelde waarde f2000 de hl. t. —

Verder nog 100 hl. t. braekgrond onder Wanroy, die eerst ontwaterd zouden moeten worden, alvorens te kunnen worden ontgonnen. —

St Agatha heeft nog 20 hl. t. Basschen, van verschillende kwaliteit; sommige gedelen worden zeer goed, de groei van anderen laat ~~ze~~ veel te wenschen over.

In het geheel bezit St Agatha 60 hl. t. grond, met een gemiddelde waarde van f2000 de hl. t.

De staat der Nederlanden (Domeinen) bezat aanvankelijk een uitgebreide bezittingen, afhankelijk van geconfisqueerde goederen van het klooster van St Agatha; successievelijk werden vele goederen los land en res. boerderijen verkocht; de staat bezit thans nog 30 hl. t. onder St Agatha, onder Linden en

Cuijk en St Agatha.

D onder Beers.

Volgens D. en W. zijn er thans minder partijschappen in Cuijk dan vroeger; de goede harmonie krijgen en subsidie uit de gemeentekas; daartegenover minder vrijing.

Bij de laatste verkiezing voor de Tweede Kamer werden 22 stemmen uitgebracht op den socialist Brougout.

Wethouder Blaenders (sinds 1871 lid van den Raad) is nog een eigensinnig lastig man; vooral bedacht op het bijeen schrapen van geld. Hoewel zeker een rijk man niet heeft dienstbode, en mocht zijn dochters de straat schrappen.

In zake de maatschappijen Busfehn, D'est voor Dingers en Dr van den Dries, ihr verbond met diens weigering om paarden te behandelen, die zich van de Katholieke Maedrouw bedienen - wist ik geen goede oplossing te geven.

De industrie bloeit; de vermarkten brengen aan Cuijk's ingezetenen groot voordeel; Cuijk blijft sterk vooruit gaan, in tegenstelling met Boschveld, dat niet tot bloei schijnt te kunnen komen.

Worhoeven sloot met opzet bij zijn locaalspoormeg. plannen Cuijk buiten zijn ontworpen net. Zijn opzet is, dat het verkeer zo lang mogelijk op de ontworpen lijnen te houden. Hierdor Cuijk mocht aangesloten, dan kreeg men verbinding met de klassen; afleiding van het spoorweg verkeer naar het verkeer te water scheen hem uit den aard der zaak ongewenst.

Den 30 April 1921 bezocht ik Cuijk, Linsen en Beugen.

Ik was naar Cuijk gegaan omdat l. s. maatschappij hadden hadden met den gemeenteraad: de Raad wilde den veldwachter te St Agatha weg doen; de burgemeester wil hem behouden. De bevoordelige gelden moeten op de begroting uitgetrokken; de Raad wil daar niet aan. Hierdor l. s. hem toch wel, dan zal - 200 dreigd nu de Raad en corps ont. slagen nemen. Om dat zo mogelijk te voorkomen ben ik naar Cuijk gegaan.

Cuijk c.a

Na lang been en meer praten kreeg ik het wel voorwaerd altho' de wethouders zullen ukeverlun, om het salaris voor 1921 op de begroting te brengen.

Voor lening van schade bij de doorbraak te Cuijk werd beschikbaar gesteld

fl 150.000	verr. bedreven accorpels door het Rijks
60.000	door Watersnood Commissie te Amsterdam
16.248	van sloters
40.000	om het zand weg te werken van 20 H.t. door het Rijks
7000	..... door

watersnood Commissie Amsterdam.

Hier is met nieuwe schadestaten bezig, volgens welke van Watersnood commissie te Amsterdam nog fl 140.000 sou gevraagd worden.

Boschveld heeft gemeente fl 30.000 geleend, voor kosten van herstelling van dijken, pleinen noord keeringen enz, hervijf de Provincie nog ene vordering van fl 53.000 op Cuijk heeft, voor kosten van herstel van de Valemiedijk.

Heb gauw op het moment niet opget in Cuijk; er is veel werkloosheid door de grote slapte in de bedrijven.

Den 29 Mei 1922 bezocht ik vanuit Cuijk de gemeenten Cuijk, Geffelt en Beers.

Ik ging weer naar Cuijk, omdat de administratie hier secretarie zo veel te wenschen over had. Na enkele lange rappels kwam een delyke de gemeente rekening over 1920 in; de eerste gemeente rekening van de verschillende gemeenten was hielig bij die van Cuijk, zulk knaeiwerk dacht ik niet, dat mogelijk was. Ik heb er een ernstige griep van gehad, dat mij zulk werk durfden inzenden. Van B. en W. gaat niet valdaad drang uit op het personeel, de burgemeester is veel te veel afwezig en laat het bestuur van de gemeente al 't arbeudert. Hij is bereidt lastig en heeft geen aantal assen verhoogd; hij heeft elanden met vele menschen in deelijken, den koste van zijn

Coejk c.a.

invaloed. De raad neemt dikwijls ondoorzichtige besluiten, zonder zich te storen aan wat de burgemeester zegt.

Met Rijkspremie zullen in gemeente door een particulieren 24 arbeiderswoningen gebouwd worden en 8 middelstands woningen. Daarentegen verkreeg de gemeente de toeslag van Rijkspremie voor den bouw van 12 arbeiderswoningen; het is nog onzeker of die 12 woningen wel gebouwd zullen worden.

Er is veel ruzie en partijschap in Coejk. Bij de lokale Raadsverkiezing vielen 5 van de 7 Raadsleden, waaronder de 2 wethouders: Klaunders en Toonen. Ms. Toonen zicht herhaaldelijk had gesteld, zou hij misschien herkozen zijn geworden; hij heeft er zich blijd dat niet-aan deuren wagen.

De voorstelkraamvraagstuk kwam tot een oplösing; benoemd werd IJ. Versteeg uit Koedarenaan. Hij valt blijkbaar in den smaak der mensen; er zijn thans geen moeilijkheden meer met de beide doctoren.

In Vianen zal een V.C. besondere school komen.

Maar zijner weer moeilijkheden over de overdracht van klokken en muziek uit den ouden toren aan den pastoor; de zaak hangt thans bij IJ. S.

In 1920 of 1921 besteedde men f30.000 aan verbetering en versiering van waterleidingen.

Electriciteitsbedrijf maakte in 1921 een netto winst van f1200, licht 60 uit kracht secut per K.W.U. Er zit nog f62.000 geleend geld in, waarvan f15.000 voor den kabel door de Haas.

Tan 8 uitgetrokken werklozen wordt werk verschafft; er zijn daarentegen nog 30 werkloze bouwvak arbeiders en leerlooiers; de sigarenfabrieken schijnen nog al werkelijk te hebben.

De in 1920 bij de doorbraak veranderde kleckeren zijn ontgaand; het hele huur heeft f18.000 gekost. De voor dit werk door de Watersnood Commissie beschikbaar gestelde f7000 bleven ongebruikt; men hoopt dat geld te mogen gebruiken om de door den Watersnood getroffen schade van enkele nog te kunnen vergoeden.

Het onverstandige werk van den burgemeester in 1920

Coejk c.a.

het leggen nl van een houten kistling langs de Haas, bewijst de Provinciale Waterstaat met den Valudijk Besig was. Kosten f2600. Dit bedrag zit in de geldlening van f30.000.